

Verslag bezoek Minister Van Engelshoven

Velon / VELOV congres 18 maart in Breda

Het thema van het Velon/VELOV Congres 2019 dat 18 en 19 maart werd georganiseerd in Breda was [Opleiden voor de Toekomst](#). Wat betekent opleiden voor de toekomst voor kinderen en jongeren? Wat vraagt dit van leraren? En wat betekent dat voor de lerarenopleidingen en de lerarenopleiders? Minister van OC&W Ingrid van Engelshoven was te gast op het congres en ging in gesprek met Miranda Timmermans, voorzitter van Velon, en twaalf lerarenopleiders. Een gesprek over de complexiteit van het opleiden en professionaliseren van leraren en lerarenopleiders. Hieronder een weergave van beide gesprekken.

Bredere bevoegdheid

Wat betekent het opleiden van de toekomst voor lerarenopleidingen en de professionalisering van lerarenopleiders? Het zijn vraagstukken die gezien moeten worden in de context van onderwijs dat ingewikkelde tijden kent. Er is sprake van een tekort aan leraren en de kwaliteit van onderwijs staat onder druk. Aan de ene kant worden zij-instromers 'klaargestoomd' om voor de klas te staan terwijl het aan de andere kant een opgave is om beginnende leraren te behouden voor het onderwijs.

Leraren moeten een bredere bevoegdheid krijgen, adviseert de Onderwijsraad, en dat vraagt een nieuwe structuur waarbij bevoegdheden voor po, vo & mbo gecombineerd moeten kunnen worden, en leraren meer loopbaanmogelijkheden moeten hebben in het onderwijs. De minister wil niet alleen in gesprek met leraren om handen en voeten te geven aan dit advies, maar ook met lerarenopleiders, zo maakte ze bekend tijdens het congres. Hoe kijken we als lerarenopleiders tegen het advies aan, vraagt de minister zich af?

Diversiteit

In het gesprek maken de aanwezige lerarenopleiders duidelijk dat de lerarenopleidingen te maken hebben met een grote diversiteit aan instroom. Leraren-in-opleiding die het vak van leraar willen beoefenen vanuit hun eigen perspectief. Studenten van de Pabo doen dat vanuit een ander perspectief, vaak meer vanuit een pedagogische gedrevenheid, dan studenten op de universitaire opleiding, die meer vanuit een vak of academische achtergrond gedreven zijn om leraar te worden.

Het opleiden van leraren met een bredere bevoegdheid vraagt dan om nieuwe benaderingen van opleiden, waarin aandacht is voor differentiatie en flexibilisering van curricula. Wat is de juiste opleiding voor welke leraar en voor welke leerling? Denken vanuit de keten biedt wellicht een interessant perspectief. We hebben nu de AD Pedagogisch Educatief Professional, we kennen de onderwijsassistent. De focus van de leraar van de Pabo is gericht op het 'bredere' pedagogische terrein, de leraar in het VO is meer gericht op het vak, de academisch opgeleide leraar heeft kennis t.a.v. onderzoek. Hoe kunnen we deze diversiteit benutten in teams van leraren zodat leraren ook andere rollen kunnen krijgen in het onderwijs.

Opleiden in de school

De minister wordt door de gespreksdeelnemers gevraagd om ook het perspectief van de opleidingsscholen en schoolopleiders mee te nemen, belangrijk in het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van leraren. Schoolopleiders hebben te maken met studenten van de lerarenopleidingen, de inductiefase van startende leraren en zij-instromers, maar ook met de professionalisering van zittende leraren als het gaat om het omgaan met de complexe dynamiek in het onderwijs en pedagogisch handelen. Schoolopleiders hebben de

Verslag bezoek Minister Van Engelshoven

Velon / VELOV congres 18 maart in Breda

hulp van lerarenopleidingen nodig. De Minister zou graag zien dat voorbeelden van succesvolle samenwerkingsverbanden meer met elkaar gedeeld worden, zodat we als sector van elkaar kunnen leren. In langdurige samenwerkingsverbanden kan ook onderzoek gedaan worden naar opleiden en professionaliseren.

Opleiden voor de toekomst is een vraagstuk dat steeds meer in partnerschap met schoolbesturen besproken wordt. Dit vraagt zowel van lerarenopleidingen en schoolbesturen visie op personeelsbeleid. Dit is iets waar de minister zich wel zorgen over maakt, zo zei ze. Er zijn maar weinig schoolbesturen die strategisch personeelsbeleid hebben gericht op het samen opleiden en leven lang leren voor leraren. Het is belangrijk dat er HR-beleid is waarin lerarenopleidingen en schoolbesturen samen optrekken, onder andere in het oplossen van de problemen in de inductiefase waar startende leraren vaak te veel op hun bordje krijgen.

Professionele ontwikkeling lerarenopleiders

Voor de best mogelijke leraren hebben we de best mogelijke lerarenopleiders nodig. Maar hoe word je een goede lerarenopleider? In het gesprek gaven de deelnemers de Minister mee hoe ze aankijken tegen hun eigen professionalisering en die van de beroepsgroep als geheel. Vaak ben je het, en dien je je verder te ontwikkelen. De rol van de beroepsregistratie (BRLO) van Velon en de kennisbasis voor lerarenopleiders zijn hierin enorm belangrijk. Het moet gestimuleerd worden dat zoveel mogelijk lerarenopleiders zich registreren. Het is bovendien van meerwaarde wanneer lerarenopleiders en schoolopleiders de registratie samen doen waardoor er gewerkt wordt aan een gezamenlijke taal over het opleiden van leraren.

Op Europees niveau is het uniek dat Nederland en België een beroepsorganisatie hebben die zich richt op het professionaliseren van lerarenopleiders om beter te kunnen opleiden. Daar mogen we trots op zijn. Het belang van onderzoek naar de invloed van lerarenopleidingen op de kwaliteit van leraren en onderwijs wordt onder de aandacht gebracht. Wat maakt nu een betere leraar en hoe benutten wij deze inzichten dan in de lerarenopleiding?

De Minister wilde ook graag weten wat in de organisatie van het onderwijs verbeterd kan worden. Daarbij werden genoemd het anders inrichten van het beroep en met elkaar veel positiever over het beroep en over het belang van het beroep te spreken. De Minister benadrukte dat zij zich hard maakt voor de autonomie van onderwijsprofessionals.

Concluderend

De gesprekspartners aan tafel vertegenwoordigden alle betrokken groepen. Er was een grote eensgezindheid en de perspectieven vulden elkaar goed aan. In het gesprek met de minister wordt duidelijk dat de sleutel ligt in het samen opleiden. Samen opleiden vraagt een professionele leer- en ontwikkelcultuur van lerarenopleiders en de opleidingsscholen. Samen opleiden en werken aan doorlopende professionalisering gedurende de hele loopbaan is ook waar de Minister aan werkt.

25 maart 2019
Jeroen Bottema
Femke van Glansbeek – Timmermans